

STAAL

SPELLING & GRAMMATICA

Informatiebrochure

Spelling en grammatica, groep 3 t/m 8

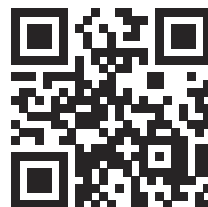
Een sterk staaltje

spelling en taal

Meer weten over Staal of een beoordelingspakket bestellen?

Ga naar www.malmberg.nl/staal of scan de QR-code.

Contact

De Malmberg-methodespecialisten hebben ruime ervaring in het onderwijs en beantwoorden jouw vragen graag.

Bel (073) 628 87 22 of mail naar voorlichting.bao@malmberg.nl.

Inhoud

Dit is Staal Spelling en grammatica

2

Stapsgewijs naar zelfstandigheid

4

- Opfrissen
- Instructie
- Oefendictiee
- Nabespreking
- Zelfstandig werken
- Registratie

5

5

6

6

7

7

Inhoud en Didactiek

8

Structuur en didactiek

10

Opbouw van een blok

10

Opbouw van een les

10

Spelling voor groep 3

12

Differentiatie

13

Aandacht voor elk kind

13

Plusmateriaal

13

Materialen

14

Handleiding

14

Werkboek

14

Staalboek

14

Posterset

15

Letterkaarten

15

Antwoordenboek

15

Werkboek Plus

15

Bingel

15

Handleiding

16

Voorbeeld groep 4, blok 8

16

Werkboek

18

Voorbeeld groep 4, blok 8

18

Werkboek

20

Voorbeeld groep 3

20

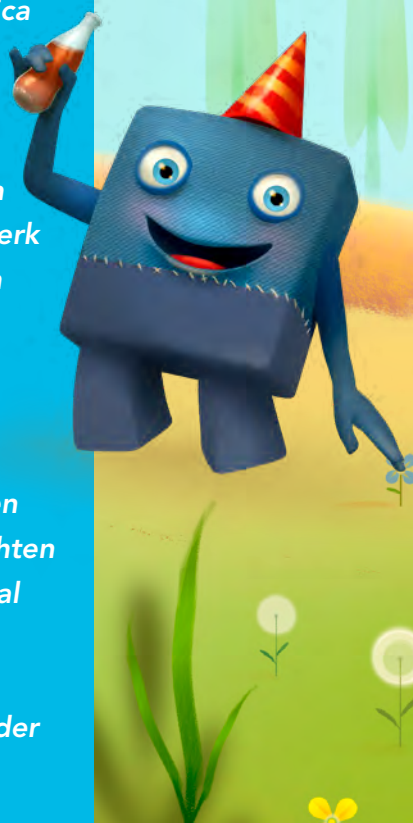

Dit is Staal Spelling en gr

'Juf, dat is ook een colawoord!'

De nieuwe Staal Spelling en grammatica is nog beter geworden. In deze beproefde methode met stevast goede resultaten, combineer je het effect van instructie met de kracht van eenduidigheid en herhaling. Samen werk je aan heldere doelen en álle kinderen doen mee.

De tweede editie blijft natuurlijk vertrouwd aanvoelen met de bewezen aanpak van José Schraven. Toch hebben we op basis van feedback van leerkrachten en vele observaties in de klas een aantal aanscherpingen en verbeteringen doorgevoerd. Zo zijn de spellingregels versterkt, is grammatica nóg zichtbaarder en voelt de les minder vol.

Vertrouwd:

- gebaseerd op de effectieve aanpak spellingonderwijs van José Schraven
- uitgebreid de tijd voor instructie
- steeds samen herhalen tijdens het opfrissen

Versterkt:

- Grammatica is zichtbaarder.
- Groep 4 is beter in balans.
- Leren is zichtbaar gemaakt.

NIEUW IN STAAL SPELLING EN GRAMMATICA:

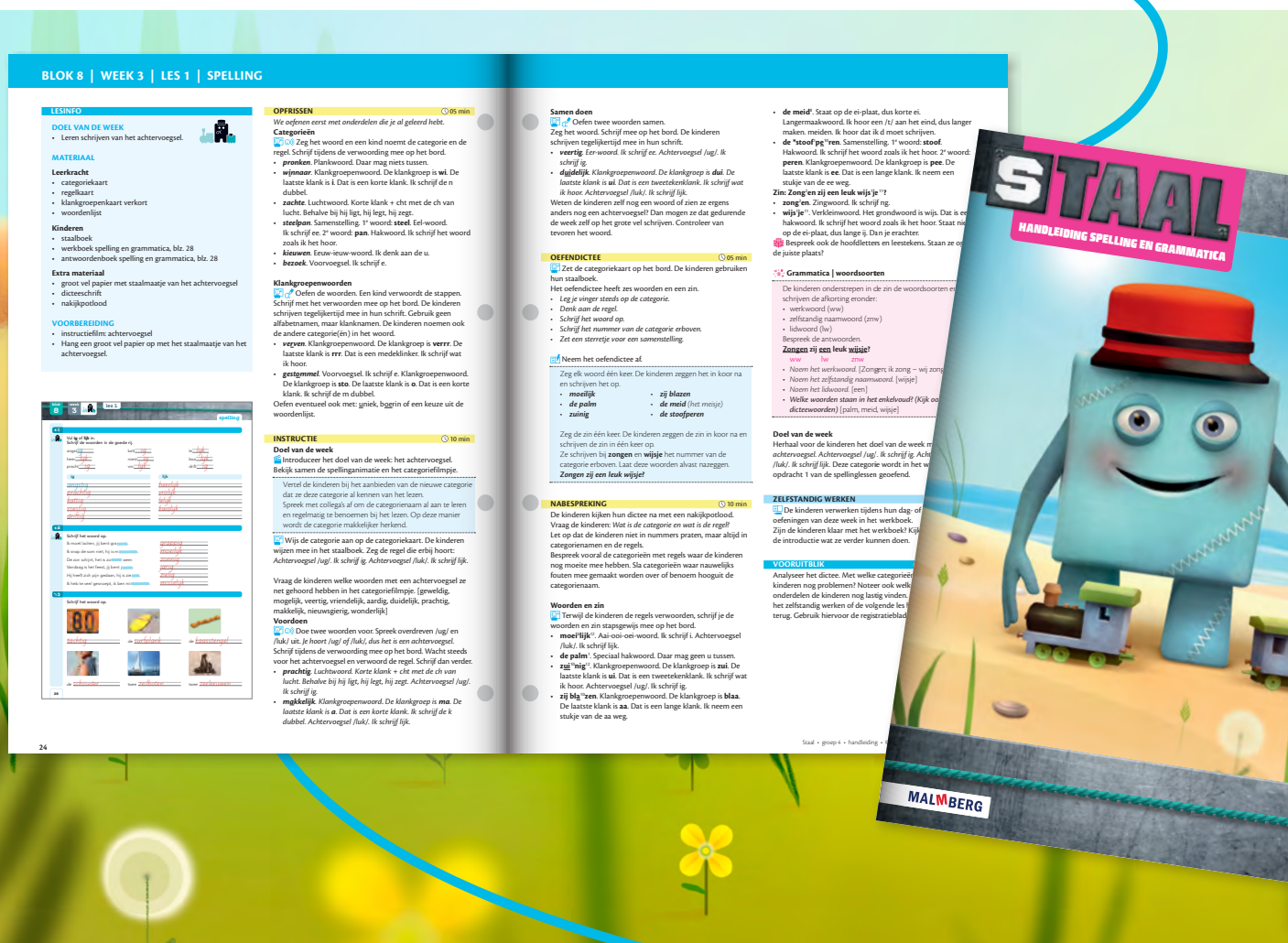
- Alle categorieën worden verhelderd met een filmpje.
- Een aantal spellingsregels zijn compacter geworden.
- Er is een nieuwe categorie toegevoegd: het leenwoord.
- Grammatica krijgt expliciete aandacht: meer zichtbaarheid in het werkboek en een extra opdracht in les 2 en 4.
- Met de vernieuwde handleiding zie je in één oogopslag welk onderdeel centraal staat: spelling, werkwoorden of grammatica.

- In het werkboek is het leren zichtbaar gemaakt. Vier keer per jaar kijken kinderen terug op de aangeboden doelen.
- De behulpzame Staalmaatjes zijn in een fris jasje gestoken.

'Spelling en grammatica leer je niet voor de spellingles, maar voor alle momenten waarop je schrijft. Staal ontwikkelt dit spellingsbewustzijn actief bij de kinderen.'

Stapsgewijs naar zelfstandigheid

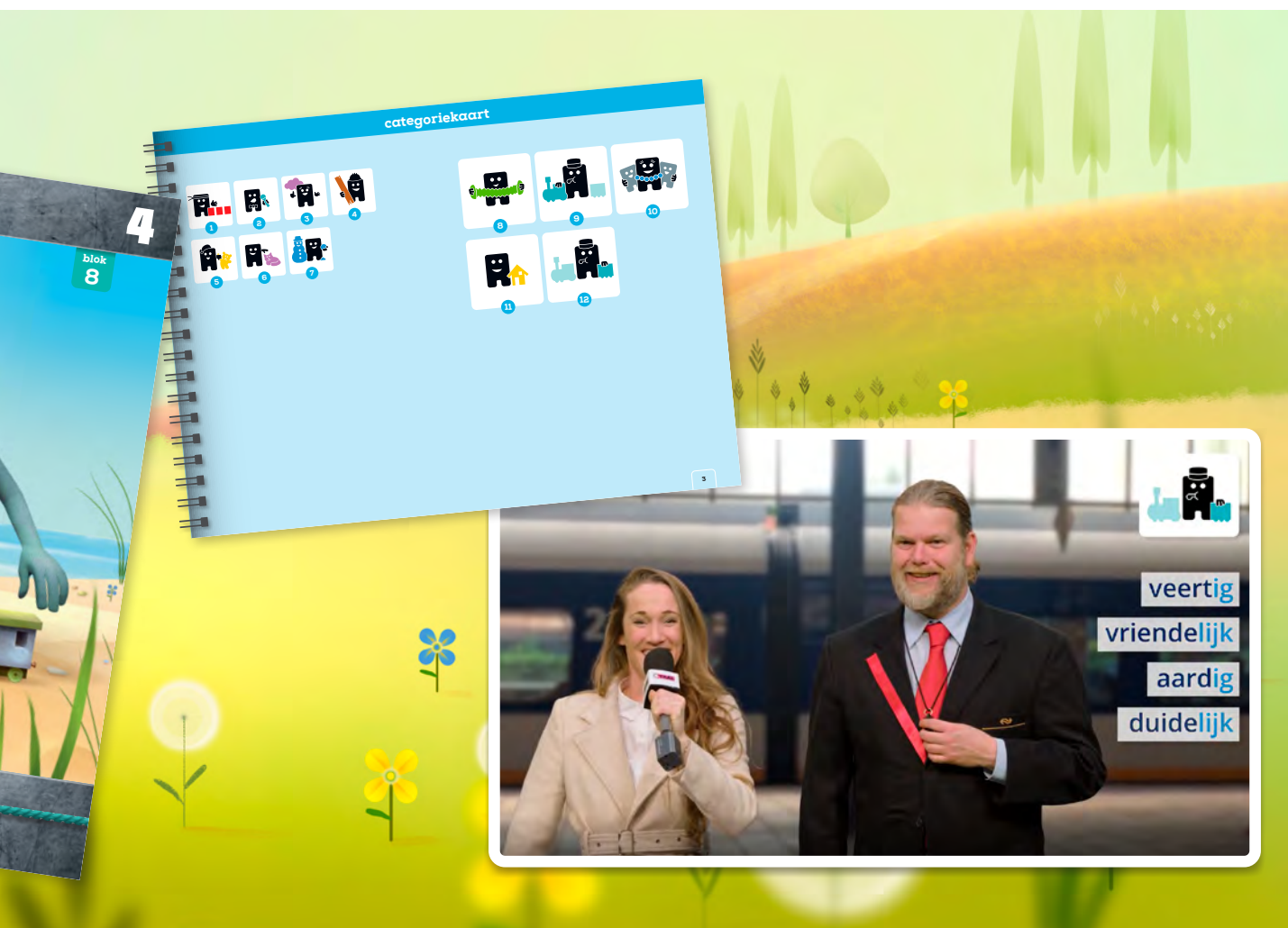

De herkenbare manier van werken is de grote kracht van Staal Spelling en grammatica. Als leerkrachten spreek je allemaal dezelfde taal en hanteer je allemaal dezelfde aanpak. Omdat alle collega's op dezelfde manier lesgeven, voorkom je verwarring en leren de kinderen sneller.

De gestructureerde opbouw zorgt voor een vast ritme. Elke les, elke week en elk blok zijn zorgvuldig op dezelfde doordachte manier samengesteld. Dat maakt leren veilig en vertrouwd voor de kinderen.

Wanneer het tijd is voor spelling, weten de kinderen al precies wat ze nodig hebben: schrift, potlood, werkboek, staalboek. Alles staat al klaar en je verspilt geen waardevolle tijd aan organisatorische details.

Zo kunnen de kinderen zich volledig concentreren op de inhoud van spelling en grammatica. Samen ga je aan de slag. Met jouw aanwijzingen en gerichte feedback, doen alle kinderen actief mee en zetten ze stappen in hun spellingvaardigheden.

→ Opfrissen → Instructie →

Door categorieën, werkwoorden en grammaticaonderdelen vaak samen met de kinderen te herhalen, blijft hun kennis springlevend.

Daarom fris je aan het begin van elke spellingles de eerder geleerde spellingcategorieën en grammaticaonderdelen kort op.

Nu geef je de instructie bondig en krachtig. In de eerste les van de week introduceer je de nieuwe categorie. De animatie zorgt ervoor dat de kinderen het Staalmaatje leren kennen, het categoriefilmpje ondersteunt de uitleg van de categorie. Vervolgens wijs je de nieuwe categorie aan op de categoriekaart, doe je twee woorden voor en oefen je twee woorden samen.

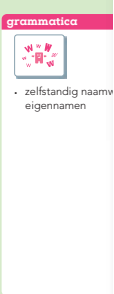
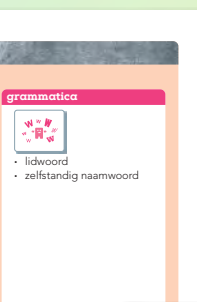
De handleiding en de speciale leerkrachtfilms per categorie helpen jou om de instructie optimaal in de vingers te krijgen.

→ Oefendictee → Nabespreking

Benieuwd of de kinderen het al snappen? Elke les doe je een kort oefendictee van zes woorden en een zin. In groep 7 en 8 zijn dat vier woorden en twee zinnen. De nieuwe categorie wordt gecombineerd met de al eerder aangeleerde categorieën. Alle aangeboden zinnen zijn kort en duidelijk.

De kinderen kijken hun dictee na met een nakijkpotlood. Terwijl de kinderen de regels verwoorden, schrijf je de woorden en zin stapsgewijs mee op het bord en bespreek je de hoofdletters en leestekens. Vervolgens onderstrepen de kinderen in de zin nog zinsdelen of woordsoorten en bespreek je deze. Heeft nog niet iedereen het onder de knie? Geen enkel probleem! De volgende dag komt alles weer aan bod.

Staal | Groep 4 | Registratieblad spelling | blad 1 van 2

Naam	score: aantal goed	1. lidwoord	2. zelfwoord	3. lidwoord	3. lidwoord van het verze	4. lidwoord	5. lidwoord	6. lidwoord	7. lidwoord	8. lidwoord	8. lidwoord	9. lidwoord	10. lidwoord	10 klankgroepen
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														

Staal | Registratiebladen spelling, leestekens en grammatica | © Malmberg's Hertenbosch

blok 8 week 2 extra oefenen

spelling grammatica

1. Rara, wat is het?

Het is op het strand gemaakt.
Het heeft torens en een poort.
Het is een _____

Het gaat omhoog.
Het is geen berg.
Het is een klein _____

Het zijn zoete, rode vruchten.
Ze hebben een kroontje.
Het zijn _____

Het heeft vier wielen.
Je rijdt erin.
Het is een _____

2. Schrijf de woorden in de goede rij.

f 14 v

3. Is het gekleurde woord een werkwoord?
Zet een kruisje bij ja of nee.

Wij rijden naar het strand. ja nee
Het is erg druk op de weg. ☐ ☐
Zie jij een parkeerplaats? ☐ ☐
Ja, daar kun je staan. ☐ ☐
Mijn broertje speelt heerlijk in het zand. ☐ ☐
Moeten we nu al naar huis? ☐ ☐

→ Zelfstandig werken → Registratie

Tot slot zet je de kinderen aan het werk in het werkboek. Dan kunnen ze zelf gaan oefenen met de categorieën en grammaticaonderdelen. De opdrachten zijn volgens een vaste structuur opgebouwd:

- oefenen met de nieuwe categorie (isoleren)
- oefenen met de nieuwe én oude categorieën (generaliseren)
- oefenen met open vragen over de nieuwe en oude categorieën

Om tot hoge spellingresultaten met je klas te komen adviseren wij je om het dictee en werkboek dagelijks na te kijken met behulp van het registratieformulier. Jij en je duo-partner zien dan in één oogopslag welke categorieën de volgende dag tijdens het opfrissen extra aandacht nodig hebben.

Inhoud en didactiek

Spelling en grammatica gecombineerd

In jouw lessen gaan spelling en grammatica hand in hand. Kennis van woordsoorten en zinsdelen helpt de kinderen om woorden goed te schrijven.

Daarom is elke derde les in de week een grammaticales, is grammatica een vast onderdeel van de toets en komt grammatica aan bod bij jouw nabespreking van het dagelijkse dictee.

Methodiek van José Schraven

Ook in Staal gebruik je de bewezen aanpak *Zo leer je kinderen lezen en spellen (ZLKLS)*, van José Schraven. In een notendop betekent dat: preventief, instructie, veel voordoen en elke dag herhalen! Dit alles geordend in slechts 35 categorieën als denkkader om de woorden goed te kunnen schrijven.

35 spellingcategorieën

Van groep 3 tot en met 8 behandel je in totaal 35 spellingcategorieën.

- Je behandelt één nieuwe categorie per week.
- Je herhaalt de oude categorieën.

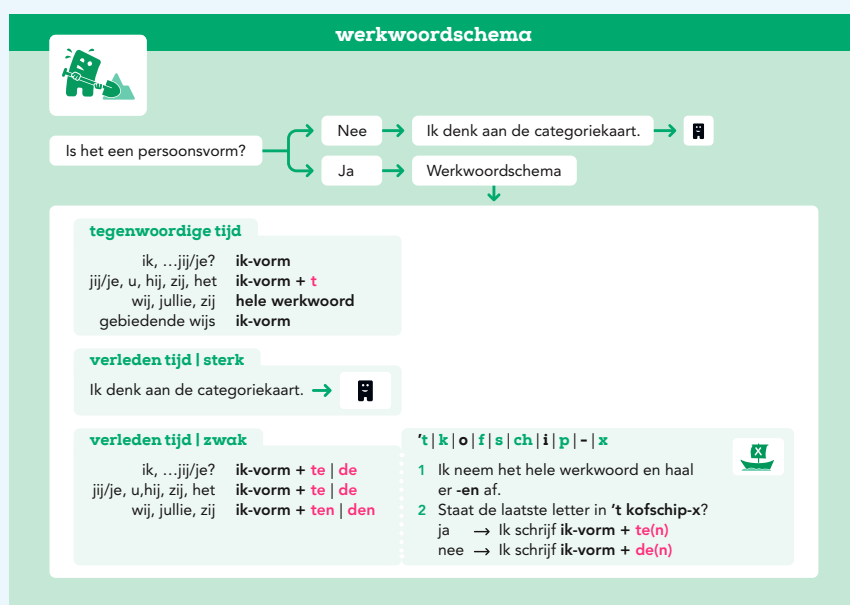
Elke dag grammatica

Geen enkele methode biedt zoveel grammatica als Staal. Je herkent het onderdeel grammatica meteen aan de roze kaders.

Vanaf de tweede helft van groep 4 maken de kinderen bovendien een extra grammaticaoefening bij les 2 en 4.

Duidelijke werkwoordspelling

De werkwoorden komen in Staal al in groep 4 aan bod. Daar start je met de woordsoort 'werkwoord'.

Vanaf groep 6 ga je echt aan de slag met werkwoordspelling en vervoegingen met het werkwoordschema.

Toegankelijke handleiding

De handleiding is jouw steun en toeverlaat bij elke les.

- Elke les is heel ruim in beeld.
- De spellingregels zijn bij alle aangeboden woorden uitgeschreven.
- Praktische tips vind je op de relevante plek in de instructie.
- Het onderscheid tussen de domeinen is duidelijk: spelling blauw, grammatica roze en werkwoorden groen.
- Elke les is voorzien van een terugblik op het doel van de week en een vooruitblik op de les van morgen.

Leren zichtbaar voor leerkracht en kind

Het leerproces van de kinderen en hun voortgang is expliciet zichtbaar in de hele methode. Voor het kind zelf én voor jou als leerkracht:

- Ruimte in het werkboek voor: 'dit ga ik herhalen' en voor: 'dit ga ik leren'.

Verbeteringen in Staal:

- Diverse categorieregels zijn aangescherpt.
- De animaties zijn aangevuld met duidelijke filmpjes met extra uitleg over de instructie.
- In groep 4 oefenen de kinderen alleen woorden met 1 of 2 categorieën.
- Nieuwe categorie: het leenwoord.

- Kinderen kijken per 2 blokken terug, door smileys te kleuren. Samen bespreek je de voortgang.

Veel extra oefenmateriaal

- Elke les: één pagina verwerking in het werkboek.
- Elke week: extra oefeningen spelling en grammatica achter in het werkboek. Vanaf groep 6 ook extra pagina's voor werkwoordspelling.
- Doorlopend: adaptieve oefensoftware Bingel.

Structuur en didactiek

Het Staal-jaar bestaat uit:

- acht blokken van vier weken met nieuwe categorieën.
- twee blokken herhaling om de zomerdip te voorkomen.
- elke week vijf lessen: drie voor spelling, één les grammatica en één herhalingsles.

OPBOUW VAN EEN BLOK

Elk blok van vier weken heeft een herkenbare opbouw. Je behandelt nieuwe leerstof in de eerste drie weken. De toets doe je in week 3. En in week 4 herhaal je met de kinderen.

OPBOUW VAN EEN LES

Een spellingles duurt zo'n 35 minuten. Elke les, dus ook grammatica, bouw je op dezelfde manier op:

- opfrissen
- instructie
- oefendictee
- nabespreking
- zelfstandig werken.

Combinatiegroepen

Staal Spelling en grammatica is weliswaar lineair opgebouwd, maar omdat je steeds herhaalt, op dezelfde manier, met dezelfde regels, kun je prima een spellingles aan twee groepen tegelijk te geven.

week 1	Les 1 Instructie nieuwe categorie	Les 2 Instructie	Les 3 Grammatica	Les 4 Instructie	Les 5 Herhaling
week 2	Les 1 Instructie nieuwe categorie	Les 2 Instructie	Les 3 Grammatica	Les 4 Instructie	Les 5 Herhaling
week 3	Les 1 Instructie nieuwe categorie	Les 2 Instructie	Les 3 Grammatica	Les 4 Toets Spelling en grammatica	Les 5 Herhaling
week 4	Les 1 Herhaling	Les 2 Herhaling	Les 3 Herhaling grammatica	Les 4 Herhaling	Les 5 Herhaling

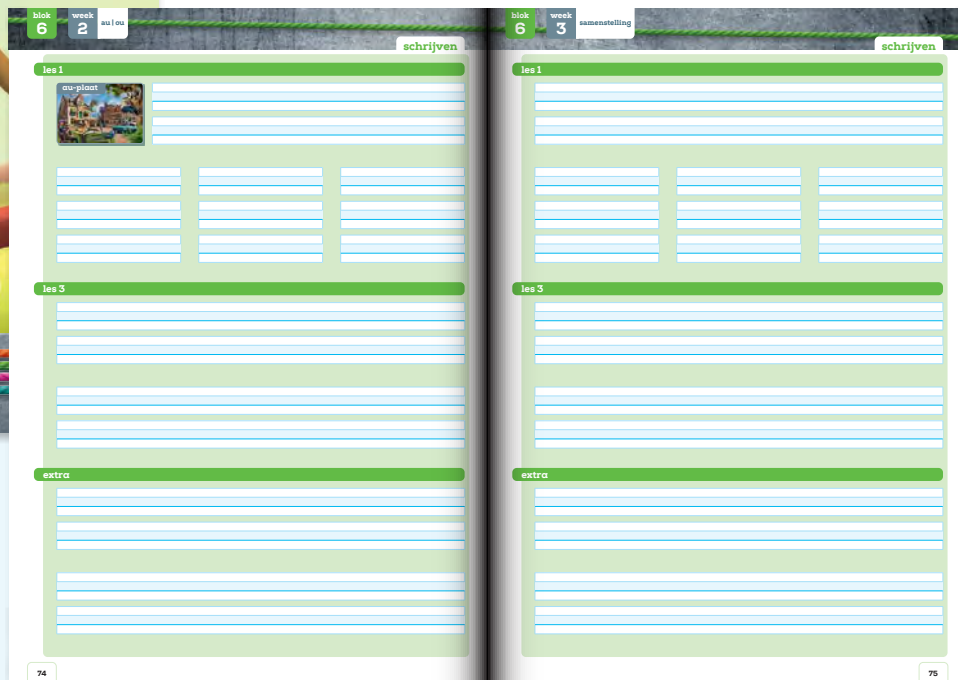
Toets

In de derde week doe je een toets met daarin onderdelen van werkwoordspelling en grammatica. De toets bevat woorden met eerder aangeleerde categorieën. De kinderen hebben dus voldoende kunnen oefenen, voordat een categorie in de toets komt. De nieuwe categorieën uit het blok komen één keer voor.

Herhaling

In de week na de toets ga je extra herhalen. In deze week besteed je aandacht aan de categorieën waar kinderen nog problemen mee hebben. Dat doe je op basis van je eigen analyses (o.a. met de registratieformulieren) en datgene wat de kinderen zelf hebben aangegeven achter in hun werkboek bij 'Terugkijken'.

SPELLING VOOR GROEP 3

Na de klankzuivere periode

Je begint na de klankzuivere periode als alle letters aangeleerd zijn, dus ongeveer in januari. Vanaf dat moment kun je de spelling uit de aanvankelijk leesmethode vervangen door die van Staal.

Opbouw in groep 3

Het programma voor groep 3 is overzichtelijk en compact.

- vier blokken van vier weken
- plus twee extra blokken herhaling
- elke week vier lessen van zo'n 40 minuten
- plus een extra herhalingsles van zo'n 25 minuten

En ook voor groep 3 bouw je elke les hetzelfde op: opfrissen, instructie, schrijven, oefendictiee, nabespreking en zelfstandig werken.

Schrijven

Leren schrijven is best een uitdaging! Daarom ruim je in iedere spellingles vijf minuten in voor het leren schrijven van de nieuwe categorie. Niet als vervanging van de schrijfmethode die je in groep 3 gebruikt, maar ter ondersteuning van het leren spellen. Dit helpt de kinderen bij het aanleren van de categorie en geeft hun zelfvertrouwen.

Differentiatie

AANDACHT VOOR ELK KIND

In jouw klas weet je op basis van de dagelijkse analyse van de dictees snel genoeg wie wat extra hulp kan gebruiken.

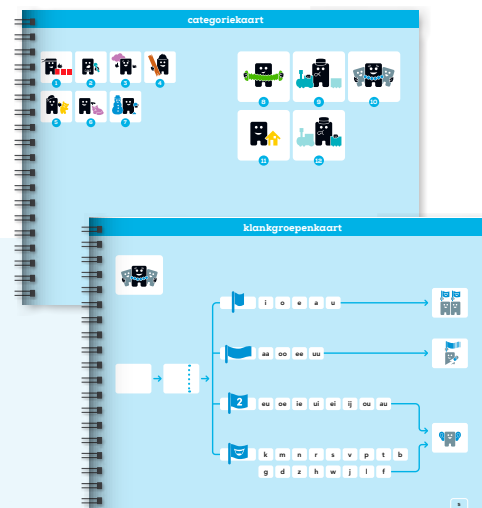
Tijdens de les kunnen kinderen meer en minder visuele middelen gebruiken.

Staal biedt hiervoor:

- hakkaarten
- categoriekaart
- uitgebreide en verkorte klankgroepenkaart
- ei- en au-plaat (ondersteund met een rap!)

Bovendien zit in Staal voldoende aanbod om veel te herhalen:

- extra opfrissen en dictee op vrijdag
- extra (gericht) herhalen in week 4
- kinderen extra laten oefenen in het werkboek en/of met de oefensoftware
- kinderen per spellingcategorie gericht laten oefenen in de oefensoftware.

PLUSMATERIAAL

De spellingvaardige kinderen zet je aan het werk met extra uitdagend werk in het werkboek Plus, vanaf groep 4. Op maandag en woensdag doen ze gewoon met de instructies en de les mee. Op de andere dagen gaan zij zelfstandig aan de slag in het reguliere werkboek en vervolgens in het werkboek Plus.

Materialen

Staal bestaat uit basismaterialen voor de uitvoering van het programma en extra materialen die je als leerkracht naar wens kunt inzetten.

HANDLEIDING

In de uitgebreide handleiding zie je in één oogopslag de doelen van de betreffende jaargroep, het lesverloop en alle instructies die daarbij horen. Alle pagina's uit het antwoordenboek staan erin afgebeeld.

WERKBOEK

Er zijn per jaargroep vier werkboeken voor groep 4 t/m 8, groep 3 heeft één werkboek. De verschillende opdrachten zijn visueel duidelijk te onderscheiden:

- Blauw is voor spelling.
- Groen is voor werkwoordspelling.
- Roze is voor grammatica.

STAALBOEK

In het staalboek vinden de kinderen handige hulpmiddelen: de categoriekekaart, de klankgroepenkaart, de ei- en au-plaat en overzichten met alle woordsoorten, zinsdelen en leestekens.

Het staalboek van groep 3 en 4 bevat ook nog de hakkaarten. In het staalboek van groep 6, 7 en 8 is bovendien een werkwoordschema opgenomen.

POSTERSET

Om spelling visueel te ondersteunen, kun je de vertrouwde posters weer inzetten in de klas. Handig voor de transfer naar andere lessen.

LETTERKAARTEN

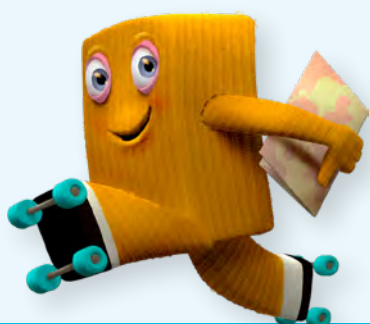
In groep 3 en 4 kun je het ordenen van de letters in lange klank, korte klank, tweetekensklank en medeklinkers oefenen met letterkaarten. Deze zitten in één doosje en gebruik je tijdens je instructie. De letterkaartjes in Staal 2 zijn dezelfde als in Staal 1.

ANTWOORDENBOEK

Het antwoordenboek – vanaf groep 4 – is ingevuld, zodat de kinderen de opdrachten makkelijk zelf kunnen nakijken.

WERKBOEK PLUS

Er is een werkboek Plus vanaf begin groep 4.

Digibordsoftware voor de leerkracht

De digibord-applicatie helpt je bij het geven van goede en duidelijke instructie.

- Korte instructiefilms voor de leerkracht over hoe je een categorie uitlegt.
- Spellinganimaties per categorie om het Staalmaatje te introduceren.
- Categoriefilmpjes met uitleg voor de kinderen.
- Alle visueel ondersteunende materialen.
- Opdrachten uit het werkboek.

Oefensoftware voor de kinderen

Na de verwerking in het werkboek kunnen kinderen voor extra oefening gebruik maken van Bingel. Dit digitale platform werkt adaptief: kinderen krijgen nieuwe oefeningen op maat aangeboden.

- Kinderen starten al met Bingel in groep 3.
- Er is veel variatie in oefeningen – met duidelijke audio – voor de spelling van de onveranderlijke woorden, de werkwoorden en de grammatica.
- Als kinderen een fout maken in een bepaalde categorie, krijgen ze direct feedback met uitleg (foutenanalyse).
- Extra aanbod met oefeningen per categorie.

Het dashboard in Bingel vertelt jou als leerkracht aan de hand van de foutenanalyse welke kinderen nog problemen hebben met een bepaalde categorie. Zo kun je deze kinderen nogmaals de categorie uitleggen of bij het klassikaal opfrissen extra aandacht besteden aan deze categorie.

Handleiding

Voorbeeld groep 7, blok 3

- In één oogopslag zie je het complete lesverloop met aanwijzingen voor de instructies.

- Compact overzicht over lesdoelen en materialen.

- Opfrissen: twee onderdelen per dag.

- De pagina's uit het antwoordenboek zijn afgebeeld voor een compleet beeld van het aanbod.

- Stapsgewijs uitgewerkt: voordoen, samendoen en zelf doen.

BLOK 3 | WEEK 2 | LES 1 | SPELLING

LESINFO

DOEL VAN DE WEEK

- Leren schrijven van het air-woord.

MATERIAAL

Leerkracht

- categoriekaart
- regelkaart
- werkwoordschema
- woordenlijst

Kinderen

- staalboek
- werkboek spelling en grammatica, blz. 8
- antwoordenboek spelling en grammatica, blz. 8

Extra materiaal

- groot vel papier met staalmaatje van het air-woord.
- dicteeschrift
- nakijkpotlood

VOORBEREIDING

- instructiefilm: air-woord
- Hang een groot vel papier op met het staalmaatje van het air-woord.

OPFRISSEN

05 min

We oefenen eerst met onderdelen die je al geleerd hebt.

Categorieën

De kinderen bedenken om de beurt of in tweetallen woorden van het uw-rijtje. Bspreek circa vier woorden met de hele groep. Het ene kind noemt het woord. Het andere kind noemt de categorie en de regel. [Woord van het uw-rijtje. Ik schrijf u.]

Werkwoorden

Zeg het werkwoord en een kind zet het in de verleden tijd en noemt de werkwoordregel.

- wij rijden. [wij reden]
- zij duwen. [zij duwden]
- ik begin. [ik begon]
- jij kaart. [jij kaartte]

INSTRUCTIE

10 min

Doel van de week

Introduceer het doel van de week: het air-woord. Bekijk samen de spellinganimatie en het categoriefilmpje.

Vertel de kinderen bij het aanbieden van de nieuwe categorie dat ze deze categorie al kennen van het lezen.

Wijs de categorie aan op de categoriekaart. De kinderen wijzen mee in het staalboek. Zeg de regel die erbij hoort: Air-woord. Ik schrijf a i r. (Spreek a i r uit in klanknamen, niet in alfabetnamen.)

Vraag de kinderen welke air-woorden ze net gehoord hebben in het categoriefilmpje. [militair, spectaculair, culinair, miljonair, solidair, autoritair]

Voordoen

Doe twee woorden voor. Spreek overdreven de air uit. Je hoort air, dus het is een air-woord. Schrijf tijdens de verwoording mee op het bord. Wacht steeds voor de air en verwoord de regel. Schrijf dan verder.

- solidair.** De klankgroep is **soo**. De laatste klank is **oo**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de oo weg. Kilowoord. Ik schrijf i. Air-woord. Ik schrijf a i r.
- autoritair.** De klankgroep is **au**. Staat op de au-plaat, dus atje-au. De laatste klank is **au**. Dat is een tweeteeklank. Ik schrijf wat ik hoor. De klankgroep is **too**. De laatste klank is **oo**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de oo weg. Kilowoord. Ik schrijf i. Air-woord. Ik schrijf a i r.

Samen doen

Oefen twee woorden samen.

Zeg het woord. Schrijf mee op het bord. De kinderen schrijven tegelijkertijd mee in hun schrift.

- culinair.** Colawoord. Ik schrijf c. De klankgroep is **cuu**. De laatste klank is **uu**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de uu weg. Kilowoord. Ik schrijf i. Air-woord. Ik schrijf a i r.
- miljonair.** De klankgroep is **mil**. De laatste klank is **l**. Dat is een medeklinker. Ik schrijf wat ik hoor. De klankgroep is **joo**. De laatste klank is **oo**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de oo weg. Air-woord. Ik schrijf a i r.

blok 3 **week 2** **les 1** **spelling**

1 Schrijf het woord op.

het meubel	het meubel	universit	universitair
de prairie	de prairie	literair	literaire
solid	solidair	miljard	miljoenair
second	secondaire	station	stationair

2 Vul in en schrijf het woord op.

Mijn neef is rijk. Hij is zelfs miljonair.

Hij heeft een tweede huis op het eiland Bonair.

Het uitzicht vanaf zijn balkon is spectaculair.

Het sanitair in zijn huis heeft gouden kranen.

Geld uitgeven is zijn primaire bezigheid.

Tegen ons gedraagt mijn neef zich familiair.

Toch is mijn neef niet erg populair.

Tegen zijn personeel is hij erg autoritair.

De buren vinden hem zelfs een beetje ordinar.

3 Schrijf het woord op.

		
de saxofon	twee cello's	het slangetje
		
de scheidsrechter	de stethoscoop	het pygmaatje

Weten de kinderen zelf nog een woord of zien ze ergens anders nog een air-woord? Dan mogen ze dat gedurende de week zelf op het grote vel schrijven. Controleer van tevoren het woord.

OEFENDICTEE

⌚ 05 min

 Zet de categoriekaart op het bord. De kinderen gebruiken hun staalboek.

Het oefendictée heeft vier woorden en twee zinnen.

- Leg je vinger steeds op de categorie.
- Denk aan de regel.
- Schrijf het woord op.
- Schrijf het nummer van de categorie erboven.
- Zet een sterretje voor een samenstelling.

 Neem het oefendictée af.

Zeg elk woord één keer. De kinderen zeggen het in koor na en schrijven het op.

- de richel
- de militair
- eventuele
- Australië

Zeg elke zin één keer. De kinderen zeggen de zin in koor na en schrijven de zin in één keer op.

Bij zin 1 schrijven ze bij **Emma's** het nummer van de categorie erboven. Laat dit woord alvast nazeggen.

1 Meester Koen heeft Emma's stoel versierd.

Bij zin 2 schrijven ze bij **cheffin** en **abrikozenpudding** het nummer van de categorie erboven. Laat deze woorden alvast nazeggen.

2 De cheffin belooft hem een abrikozenpudding, als hij morgen op tijd komt.

NABESPREKING

⌚ 10 min

De kinderen kijken hun dictée na met een nakijkpotlood.

Vraag de kinderen: Wat is de categorie en wat is de regel?

Woorden en zinnen

 Terwijl de kinderen de regels verwoorden, schrijf je de woorden en zinnen stapsgewijs mee op het bord.

- de rich^{el}. Woord van het pech-versje.
- de mi³li¹³tair²⁹. Kilowoord. Ik schrijf i. Kilowoord. Ik schrijf i. Air-woord. Ik schrijf a i r.
- e¹⁰ventu¹⁰e¹⁰le. De klankgroep is **ee**. De laatste klank is **ee**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de ee weg. De klankgroep is **tuu**. De laatste klank is **uu**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de uu weg. De klankgroep is **ee**. De laatste klank is **ee**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de ee weg.
- Aus¹⁰tra¹⁰li¹³ë²⁸. Staat op de au-plaat, dus atje-au. De klankgroep is **Aus**. De laatste klank is **s**. Dat is een medeklinker. Ik schrijf wat ik hoor. De klankgroep is **traa**. De laatste klank is **aa**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de aa weg. Kilowoord. Ik schrijf i. Tremawoord. Puntjes op de e.

Zin 1: Meester Koen heeft Emma's stoel versierd.

- E¹⁰mma¹⁰s¹⁶. De klankgroep is **E**. De laatste klank is **e**. Dat is een korte klank. Ik schrijf de m dubbel. De klankgroep is **maa**. De laatste klank is **aa**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de aa weg. Apostrof-s-meervoud. Bij meervoud en lange klank aan het eind: apostrof-s, behalve bij ee.

- versierd. Voltooid deelwoord. Ik denk aan de categoriekaart (voorvoegsel, langermaakwoord).

Zin 2: De ch²¹e¹⁰ffin belooft hem een

***a¹⁰bri¹³ko¹⁰zenpu¹⁰dding², als hij morgen op tijd komt.**

- ch²¹e¹⁰ffin. Chefwoord. Ik schrijf c h. De klankgroep is **che**. De laatste klank is **e**. Dat is een korte klank. Ik schrijf de f dubbel.
- *a¹⁰bri¹³ko¹⁰zenpu¹⁰dding². Samenstelling. 1^e woord: **abrikozen**. Klankgroepenwoord van de a(a)-lijst. De klankgroep is **aa**. De laatste klank is **aa**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de aa weg. Kilowoord. Ik schrijf i. De klankgroep is **koo**. De laatste klank is **oo**. Dat is een lange klank. Ik neem een stukje van de oo weg. 2^e woord: **pudding**. De klankgroep is **pu**. De laatste klank is **u**. Dat is een korte klank. Ik schrijf de d dubbel. Zingwoord. Ik schrijf ng.

- belooft. Persoonsvorm in de tegenwoordige tijd: **ik-vorm+t**, behalve bij ik en als jij of je erachter staat en bij de gebiedende wijs.

 Bespreek ook de hoofdletters en leestekens. Staan ze op de juiste plaats?

Grammatica | woordsoorten

De kinderen onderstrepen in de zin de woordsoorten en schrijven de afkorting eronder:

- werkwoord
- lidwoord
- zelfstandig naamwoord
- voorzetsel
- voegwoord

Bespreek de antwoorden. Wissel af in vragen:

- Welke woorden heb je onderstreept bij [woordsoort]?
- Welke woordsoort is [woord]?

De cheffin belooft hem een abrikozenpudding, als hij

morgen op tijd komt.

lw znw ww lw znw vw
znw vz znw ww

Doel van de week

Herhaal voor de kinderen het doel van de week met de regel:

Air-woord. Ik schrijf a i r. Deze categorie wordt in het werkboek bij opdracht 1 van de spellinglessen geoefend.

ZELFSTANDIG WERKEN

⌚ 05 min

 De kinderen verwerken tijdens hun dag- of weektaak de oefeningen van deze week in het werkboek. Zijn de kinderen klaar met het werkboek? Kijk op blz. 3 van de introductie wat ze verder kunnen doen.

VOORUITBLIK

Analyseer het dictée. Met welke categorieën hebben de kinderen nog problemen? Noteer ook welke woordsoorten en zinsdelen de kinderen nog lastig vinden. Kom daar tijdens het zelfstandig werken of de volgende les bij het oprispen op terug. Gebruik hiervoor de registratiebladen.

- Dankzij kleurgebruik zie je precies of je met spelling, grammatica of werkwoorden bezig bent.

- Praktische tips op de relevante plek in de instructie.

- Aan het eind van de les blik je terug op het lesdoel. En blik je alvast kort vooruit op de volgende les.

Voorbeeld groep 7, blok 3

- Bij 2-steroefeningen wordt het nieuwe doel gecombineerd met eerder aangeboden categorieën geoefend.

18 • Informatiebrochure Staal Spelling en grammatica

★ 1

Schrijf het woord in de zin.

suf Deze sufferd stoot zich voor de derde keer!
dansen Zij zong dansend op het podium twee liedjes.
wandelen Wandelend wees hij op een vierde groep paddenstoelen.
lief De lieverd had voor mij een tweede verrassing geregeld.
douchen De kleuter telde douchend tot twintig.
knap Je hebt al vijf sommen goed. Wat ben je toch een knapperd!

★ 2

Maak de rijen af.

enkelvoud

zwaluw
ritueel
toendra
beweging
sprong
kind

meervoud

zwaluwen
rituelen
toendra's
bewegingen
sprongen
kinderen

verkleinwoord

zwaluwkje
ritueeltje
toendraatje
beweginkje
sprongetje
kindje

★ 3

Schrijf het werkwoord in de **gebiedende wijs** op. Schrijf ook de **verleden tijd** op.

vang!
jij ving

versier!
jij versierde

print!
jij printte

juich!
jij juichte

kneed!
jij kneedde

schrijf!
jij schreef

grammatica

Omcirkel opdracht 1 het **telwoord**. (3x) Kleur het **rangtelwoord**. (3x)

- Bij 3-steroefeningen gaan de kinderen eerder aangeboden categorieën toepassen.

- Vanaf tweede helft groep 4 heeft les 2 en 4 een extra opdracht grammatica.

Werkboek

Voorbeeld groep 3

- In groep 3 alleen 1- en 2-steroefeningen.

blok 6**week 3****samenstelling****les 3**

★ 1

Schrijf de woorden van de **samenstelling** op.

kerk	+	klok	=	kerk-klok
	+		=	
	+		=	
	+		=	
	+		=	

★ 2

Schrijf het woord op.

het is her

de b-hut moest leeg.

jos doet de tas aan een t w.

ik he heel goed.

ik va de tas op.

herfst

★ 1

Schrijf de **samenstelling** op.

de melk-kies

de

het

het

de

de

- Alle werkboeken hebben hulplijnen passend bij de groep.

★ 2

Kleur de **lange klanken**.

Zet een rondje om de **twee-teken-klanken**.

r k l h g o w ie eu v z aa
ou oo ei i uu a n ee t
oe f u s j m p ij d b e